

Medfinansiering av projektet Green Transition North - Cirkulär ekonomi

Dnr 00081-2023

Nypsid 20359983

Förslag till beslut

1. Projektet Green Transition North – Cirkulär ekonomi beviljas medfinansiering med 3 000 000 kr.
2. Medlen anvisas ur det statliga anslaget 1:1.
3. Region Norrbottens villkor för regionala projektstöd ska följas.

Yttrande till beslutsförslaget

Projektet är förenligt med den regionala utvecklingsstrategin, med verkan inom insatsområdet Smarta, hållbara innovationer och entreprenörskap. Det överensstämmer även med Smart specialiseringsstrategins fokusområden Naturbaserad ekonomi och Energiteknik. Sammantaget förväntas projektet utveckla den regionala förmågan inom cirkulär ekonomi och hållbart nyttjande av naturresurser.

Sammanfattning

Green Transition North – Cirkulär ekonomi genomför framåtsyftande aktiviteter inom grön omställning med det lokala och regionala näringslivet i form av små och medelstora företag (SMF), storföretag, företagsfrämjande aktörer samt Luleå tekniska universitet (LTU). Sex delprojekt inom återvinning genom hydrometallurgi, digitala produktpass, modularisering, cirkulära affärsmodeller, sensorfusion, och 6G för optimerade produktionsprocesser planeras med tät samverkan mellan SMF, storföretag och LTU. Tanken är att dra maximal nytta av de storskaliga investeringar som nu görs inom den gröna omställningen i övre Norrland.

Projektet fokuserar på forskning, utveckling och innovation hos regionens SMF för att stärka konkurrenskraft och relevans i den pågående gröna industri- och samhällsomvandlingen. Green Transition North – Cirkulär ekonomi samlar viktiga intressenter i den gröna omställningen för att skapa affärer samt produkter och tjänster som har maximal cirkularitet, det vill säga har minimalt behov av icke-förnybara resurser, och använder fossilfri energi.

Ärendet

Bakgrund

Projektet tar sin utgångspunkt i att det i många fall är stora avstånd, både geografiskt och bildligt, mellan SMF, storföretag och de forskningsorganisationer som finns i övre Norrland. Det finns förvisso undantag, men den stora massan av SMF i vår region saknar naturliga kopplingar till storföretagen och de innovationsmiljöer som universitet och forskningsinstitut utgör.

Ett konkurrenskraftigt och hållbart ekosystem av företag krävs för att vårt län på ett hållbart sätt ska lyckas med de stora investeringsprojekt och den gröna omställning som pågår.

Syfte

Projektet syftar till att skapa förutsättningar för en effektiv samverkan mellan det lokala och regionala näringslivet och andra relevanta samhällsaktörer, samt Luleå tekniska universitets forskare inom samhällets energiomställning.

Genomförande

1. I syfte att stärka SMF:s konkurrenskraft arbetar projektet med affärs- och ekosystemutveckling ur två perspektiv. Dels ska tjänsteerbjudandet hos Industriellt Utvecklingscentrum Norr och LTU Business, de företagsfrämjande aktörer som är parter i projektet, utvecklas. Dels ska de företagsfrämjande aktörerna identifiera, driva och utvärdera case tillsammans med SMF.

2. I syfte att öka samverkan och innovation inom och mellan SMF, storföretag och akademi bedrivs behovsmotiverade forskningssamarbeten inom projektet, vilka rör:

- 6G för optimerade produktionsprocesser tillsammans med Ericsson, Hexatronic och minst en SMF. Man vill undersöka hur ny radioteknik och signalbehandling kan användas för att utveckla sensorförmågan hos 6G-näten, specifikt inom positions- och kontextinformationsinsamling.
- Digitala produktpass tillsammans med ABB, H2 Green Steel och minst en SMF. Hur kan blockkedjeteknik användas för att säkerställa en produkts ursprung utan att affärskritisk eller känslig information avslöjas?
- Cirkulära affärsmodeller för den gröna omställningen, närmare bestämt metodutveckling och kriterier för att utvärdera effekter av desamma, tillsammans med LKAB Minerals och minst en SMF.
- Modularisering för cirkulär ekonomi tillsammans med AFRY och minst en SMF. Att modularisera innebär att dela upp en produkt i bitar, moduler, där var modul äger en funktion och kan kombineras med andra moduler. På det sättet kan man skapa synergier mellan produkter och därmed effektivisera deras livscyklar.
- Hydrometallurgi, där man vill förbättra processen att återvinna svart massa från litiumbatterier och minska behovet av kemikalier, tillsammans med Northvolt, Ericsson och minst två SMF.

Hållbarhetsintegrering

Projektets expert inom jämställdhet och mångfald kvalitetssäkrar arbetet genom erfarenhetsutbyten, inkluderande kommunikation och spridning av kunskap till projektorganisationen och till parter engagerade i projektet.

Projektet följer de checklistor inom jämställdhet och lika möjligheter som tagits fram i tidigare projekt (bland andra Gender Contact Point) för att säkerställa att seminarier, andra evenemang och särskilda jämställdhetsinsatser är anpassade och marknadsförda mot underrepresenterat kön, för ökad mångfald och mot personer med skilda bakgrunder.

Projektet sätter upp kvantitativa mål avseende miljö, jämställdhet och mångfald samt analyserar effekterna av projektet med avseende på exempelvis målgrupper och könsfördelning.

Det noteras också särskilt att sakverksamheten i projektet handlar om grön omställning och specifikt övergången till en cirkulär ekonomi.

Finansiering

Luleå Tekniska Universitet söker medfinansiering från Region Norrbotten med 3 000 000 kr. Den totala budgeten är 23 000 000 kr, och projektiden är 1 april 2023 till 31 juli 2026.

Finansiär	Sökt belopp
Region Norrbotten	3 000 000 kr
Luleå Tekniska Universitet	7 200 000 kr
Tillväxtverket	9 200 000 kr
Northvolt, LKAB Minerals, H2 Green Steel, ABB, AFRY, Ericsson, Hexatronic	3 600 000 kr (in kind)
Total projektbudget	23 000 000 kr

Förväntade resultat av projektet

Det förväntade resultatet är ett vidgat innovationssystem där förutsättningar skapas för SMFs deltagande och medverkan i den gröna omställningen som nu sker i övre Norrland. Ett annat förväntat resultat är att de större företagen kan tillföras kompetenta och innovativa underleverantörer. För Luleå tekniska universitet gäller att banbrytande forskningsresultat kommer det lokala och regionala näringslivet till godo.

Förväntade effekter på lång sikt är att ett innovativt och framåtsyftande ekosystem snabbt växer fram. Ekosystemet förväntas ha goda förutsättningar att snabbt ge konkreta effekter i regionens näringsliv i form av nya och växande företag, nya produkter, nya tjänster och nya processer som har bäring på den gröna industrins utveckling.

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör